

Alkotmánybíróság
Budapest
Donáti utca 35-45.
1015

ALKOTMÁNYBÍROSÁG	
Ügyszám: IV/01527-2/2020	
Érkezett: 2020 OKT 26.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 3 db	71

Hiánypótlás: 2020.10.22.

Az első fokon eljáró Sátoraljaújhelyi Járásbíróság útján

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

Indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény – továbbiakban: Abtv.

- 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

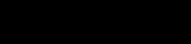
terjesztem elő.

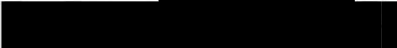
Kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy annak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközése okán, állapítsa meg az alapeljárás során másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.256/2020/7. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-a alapján semmisítse meg azt!

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az indítványozó 2018. október 3. napján indított fizetési meghagyásos eljárás I. rendű, valamint

 II. rendű kötelezettel (mindkettőjük lakóhelye: szemben.

A fizetési meghagyásos eljárás során eljáró dr. Bálint Szabolcs Péter közjegyző

 a 44013/Ü/31145/2018/8. számú végzésével tájékoztatta Indítványozót arról, hogy a

kibocsátott fizetési meghagyással szemben a kötelezettek ellentmondással éltek, így a fizetési meghagyásos eljárás perré alakult.

Az ellentmondásra tekintettel Indítványozó keresetlevelet nyújtott be, az Alperesek lakóhelye alapján illetékes Sátoraljaújhelyi Járásbírósághoz. Az elsőfokú bíróság az Indítványozó keresetlevelét befogadta, a peres eljárás a felek között megindult. Eredeti kereseti kérelmében az Indítványozó kérte az elsőfokú bíróságot, hogy egyetemlegesen kötelezze az Alpereseket, 3.604.215,- Forint tőke, 13.581,- Forint lejárt ügyleti kamat és ezen összegek után 2017. augusztus 18. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresével megegyező mértékű késedelmi kamat, továbbá 2.342.839,- Forint lejárt késedelmi kamat, valamint felmerülő perköltségeinek megfizetésére.

Az Indítványozó követelését az Indítványozó jogelődje az [REDACTED] (székhelye: [REDACTED]) és az Alperesek, mint adósok között 2007. február 26. napján létrejött gépjármű-finanszírozási kölcsönszerződésre alapította, amelyet az eredeti jogosult nem fizetés okán 2009. július 3. napján azonnali hatállyal felmondott.

Az [REDACTED] az adósokkal szemben egyösszegben esedékessé és lejárttá vált követelését először a [REDACTED] özbenső jogelődre, majd a [REDACTED] Indítványozóra engedményezte 2017. augusztus 17. napján.

Tekintettel arra, hogy az Alperesek többszöri felszólításra sem fizették meg fennálló, fentiek szerint számszerűsített tartozásukat, az Indítványozó ugyancsak a fentiek szerint a peres eljárás megindítása mellett döntött.

Az Alperesek a közös jogi képviselőjük (dr. Várhelyi Tamás egyéni ügyvéd, [REDACTED]) útján előterjesztett érdemi ellenkérelmükben teljes egészében vitatták a kereseti kérelem jogalapját és összecszerúségét, előadták, hogy véleményük szerint a kölcsönszerződés a szerződéskötéskor hatályban lévő hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény – továbbiakban: rHpt. – 213. § (1) a.), b.), c.) és e.) pontjába ütközik, ezért érvénytelen, azon belül semmis. Az Alperesek hivatkoztak továbbá arra is, hogy az Indítványozó szerződést megkötő jogelődje az árfolyamkockázati tájékoztatásra vonatkozó kötelezettségeinek nem tett megfelelően eleget, amelyre tekintettel a követelés alapjául szolgáló kölcsönszerződés ugyancsak semmis.

Az elsőfokú eljárás során az Alperesek leghangsúlyosabb érdemi védekezése utóbbi lett, és már az elsőfokú eljárásban megállapításra került, hogy az eredeti jogosult [REDACTED] az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének, valóban nem, vagy nem bizonyíthatóan tett eleget, így a szerződés e tekintetben érvénytelen.

Az Indítványozó a módosított kereseti kérelmében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény – továbbiakban: rPtk. – 237. § (2) bekezdése alapján alkalmazható jogkövetkezmény, a szerződés érvényessé nyilvánítása mellett, kérte az elsőfokú bíróságtól az Alperesek egyetemleges kötelezését, a Kúria mellett működő Konzultációs Testület 2019. június 19. napján kelt az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési kikötések érvénytelensége esetén alkalmazandó számítási módszerek közül, a kamatfeláras számítási módszerrel átszámított követelése megfizetésére. A módosított kereseti kérelem 1.681.656,- Forint

tőke, 1.099.295,- Forint lejárt késedelmi kamat, továbbá 2019. augusztus 30. napjától a jövőre vonatkozóan a kifizetés napjáig járó a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresével megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére irányult.

Fentiekkel egyidejűleg perbevonásra került a követelés eredeti jogosultjának, az [REDACTED] az általános jogutódja, az [REDACTED] akinek az Indítványozó a fentiek tűrésre kötelezését kérte. Az [REDACTED] a peres eljárásban egyértelműen nyilatkozott arról, hogy az engedményezésekre tekintettel már nem áll érdekében a fenti követelés bármilyen formában történő érvényesítése és egyértelműen hozzájárult ahhoz, hogy az Indítványozó a szerződés érvénytelenségéből fakadó jogkövetkezményeket levonhassa.

A keresetváltoztatást követően az Alperesek arra hivatkoztak, hogy az Indítványozó, mint engedményes nem jogosult a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek levonására, azonban az elsőfokú bíróság ezen álláspontot nem osztotta, a módosított kereseti kérelmet mind jogalapjában, mind összecszerűségében megalapozottnak látta, így a módosított kereseti kérelemben foglaltak szerint határozott. Az elsőfokon eljáró Sátorlajújhelyi Járásbíróság ítéletének indokolásában kiemelte, hogy a Ptk. rendelkezéseiből nem következik az, hogy az engedményezett szerződés érvénytelennek nyilvánulna, akkor az érvénytelenség orvoslásával kapcsolatos igényeket nem érvényesíthetné az engedményes. Az elsőfokú bíróság érvelése szerint a Bh.2007.407. sz. eseti döntési is a felperesi álláspontot támasztja alá. Az indítványozót tehát megilletti az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítása alapján az I., és II. r. Alpereseket terhelő tartozás. Az elsőfokú bíróság ítéletét, a másodfokú bíróságtól teljesen ellentétes, álláspontunk szerint megfelelő érvelés bemutatására ugyancsak csatoljuk (F/1).

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az Alperesek nyújtottak be fellebbezést. Az elsőfokú ítélettel szembeni jogorvoslatot arra alapították, hogy véleményük szerint az Indítványozó, mint engedményező, nem jogosult levonni a szerződés érvénytelenségéből fakadó jogkövetkezményeket. A lentebbi indokolásban foglaltak szerint az Indítványozó fellebbezési ellenkérelmében előadta, hogy álláspontja szerint bizonyított azon jogos érdeke, amelyből fakadóan az érvényesség jogkövetkezményeit maga is levonhatja, ezenkívül arra is, hogy a jogkövetkezmények levonását az elsőfokú eljárás folyamán az [REDACTED] sem ellenezte.

Fenti hivatkozásaink ellenére a másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék a 2.Pf.20.256/2020/7. számú ítéletével, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és az Indítványozó kereseti kérelmét teljes egészében elutasította. A másodfokú bíróság az ítélet indokolásában előadta, hogy véleménye szerint az engedményezéssel kizárólag a követeléshez kapcsolódó alakító jogok szálltak át az engedményesre, a szerződéshez kapcsolódók nem.

A másodfokú bíróság kifejtette, hogy Felperes módosított kereseti kérelme akkor lenne teljesíthető, ha az Indítványozó és jogelődje között szerződésátruházás történt volna, azonban erre a feleknek már a szerződés felmondása miatt nem volt lehetősége. Előbbiekre tekintettel az Indítványozó jogos érdekét sem látta bizonyítottnak a szerződés érvénytelenségéből fakadó jogkövetkezmények levonására. Röviden tehát, a másodfokú bíróság azért utasította el az Indítványozó kereseti kérelmét, mert az Indítványozó a kereseti kérelmében a szerződés érvényessé nyilvánítását nem kérhette volna. Az indokolásban foglaltakat, illetve azok vitatását, így Alaptörvény ellenességét lentebb bővebben kifejtjük. A másodfokú ítélet következtében az Indítványozó jogerősen, teljes egészében pervesztes lett.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése:

Az elsőfokú eljárásban hozott ítélet alapján az Indítványozó teljes egészében pernyertes lett, így értelemszerűen az elsőfokú ítélettel szemben fellebbezéssel nem élt. Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság az ítéletével az elsőfokú döntést teljes egészében megváltoztatta az Indítványozó pervesztes lett, azonban a másodfokú ítélettel szemben rendes jogorvoslatra a polgári eljárásjog szabályai alapján nincs lehetősége.

Az Indítványozónak felülvizsgálati eljárás kezdeményezésére a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény – továbbiakban: Pp. – 408. § (1) bekezdése alapján ugyancsak nem volt lehetősége, figyelemmel arra, hogy a pertárgy értéke nem haladta meg az ötmillió forintot. A perújítás törvényi feltételei jelenleg ugyancsak nem állnak fenn.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján a sérelmes bírói döntés közlésétől számított 60 nap. Az Indítványozó a másodfokú bíróság döntését elektronikus úton 2020. június 24. napján vette kézhez, így az alkotmányjogi panasz előterjesztésének határideje 2020. augusztus 24. napjáig, tehát a mai napig fennáll.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Tekintettel arra, hogy az Indítványozó, az alapeljárásban Felperes volt, és a sérelmezett bírói döntéssel a kereseti kérelme elutasításra került az érintettség kétsége kívül fennáll, az további bizonyításra véleményünk szerint nem szorul.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Álláspontunk szerint a másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék, a 2. pontban kifejtettek szerint megsértette a tisztességes eljáráshoz fűződő jog alkotmányossági követelményét, amely contra legem jogértelmezéshez vezetett, ennek következménye lett az Indítványozó teljes pervesztessége. Az Indítványozónak fentiek okán ellehetetlenül azon joga, hogy az alapeljárás Alpereseivel szemben jogát, illetve jogos érdekét – amely álláspontunk szerint a mai napig fennáll – tisztességes eljárásban érvényesítse. A másodfokú bíróság döntése az érintett jogintézmény valódi céljától merőben eltérő tartalommal történt felruházásával – contra legem jogértelmezéssel - megállapította, hogy a módosított kereseti kérelem tekintetében az indítványozónak lényegében nincs kereshetőségi joga, így nyilvánvaló, hogy az Indítványozó Alaptörvény által biztosított bírósági jogérvényesítési jogosultság a 2. pontban kifejtettek szerint sérült. Véleményünk szerint amennyiben tehát a másodfokú bíróság az Alaptörvény XXVIII., illetve a 28. cikke által biztosított követelmények szerint jár el akkor az Indítványozó számára elfogadható, de mindenképpen a jogállamiságból fakadó jogbiztonságba vetett hitét megerősítő döntés születik.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Álláspontunk szerint a másodfokú bíróság kétféle módon is megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, a bírósági jogérvényesítéshez fűződő Alaptörvényben biztosított jogát.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidő belül bírálja el.”

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Az alkotmányjogi panaszunk kiinduló pontjának tekintjük az Alaptörvény 28. cikkét, amely szerint: „a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak”.

Az Alaptörvénynek előbbi rendelkezése a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélkező tevékenységük során a jogszabályokat elsősorban azok céljával együtt értelmezzék. Ebből következik, hogy a bíróságoknak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül biztosítani kell a jogszabály céljának érvényesülését, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat elsősorban erre tekintettel kell értelmeznie.

A T. Alkotmánybíróság 23/2018. (XII. 28.) AB határozatában úgy foglalt állást, hogy az Alaptörvény 28. cikke és a XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek.

Jelen alkotmányjogi panasz vonatkozásában tehát véleményünk szerint a T. Alkotmánybíróságnak nem a másodfokú bírói döntés felülvizsgálatát kell elvégeznie, hanem annak vizsgálata mellett, hogy az Alaptörvényben biztosított jog (jelen esetben XXVIII. cikk (1) bekezdés) érvényre jutott-e az alapeljárásban, azt is vizsgálnia szükséges, hogy a bírói döntésben foglaltak összhangban állnak-e az Alaptörvénnyel, illetve azt is, hogy az irányadó jogszabályok célját az alapeljárás során eljáró másodfokú bíróság alkotmányosan szükséges mértékben figyelembe vette-e? A 20/2017. (VII. 18.) AB határozat értelmében az Alkotmánybíróság előbbi kérdések vizsgálatakor elemzi a sérelemre vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből von le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve.

Figyelemmel arra, hogy véleményünk szerint a másodfokú bíróság az ítéletében foglalt indokolás szerint kilépett azon értelmezési keretből, amelyet számára a Polgári Törvénykönyv, illetve az Alaptörvény lehetővé tesz, döntése önkényessé vált, amely alapján bekövetkezett az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által

biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, és ezzel együtt álláspontunk szerint a másodfokú bíróság döntése az önkényes jogalkalmazás tilalmába ütközik.

A másodfokú bíróság jogértelmezése véleményünk szerint a következők okán ütközik az Alaptörvény értelmezési alapelveibe, illetve az alkalmazott jogszabályhely céljába, amely véleményünk szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított tisztességes eljáráshoz való jog sérelméhez vezet:

Az engedményezés új Ptk.-beli szabályai szerint az engedményezéssel a jogosult a kötelezettel szembeni követelését másra ruházhatja át. Az engedményezésre a tulajdonjog átruházásával azonos logika mentén kerül sor, tehát az átruházáshoz szerződés vagy más jogcím, illetve a követelés engedményezése szükséges. Az új Ptk. indokolása szerint az engedményezés, az engedményező és az engedményes kölcsönös és egybehangzó akaratnyilatkozata, amelynek eredményeként az engedményes az engedményező helyébe lép. A követelés tehát az engedményezéssel átkerül az engedményes vagyónába. Ebből véleményünk szerint arra lehet következtetni, hogy az engedményes, mint a követelés új jogosultja minden jogszerű intézkedést megtehet a követelése érvényesítése érdekében, jogos érdeke fűződik ahhoz is, hogy a követelés alapján szolgáló szerződés érvénytelenségének megállapítása esetén a követelése fennmaradása, illetve részbeni kielégítése érdekében az érvénytelenség jogkövetkezményeit levonja.

Előbbivel szemben a szerződésátruházás az új Ptk. által újonnan nevesített, korábbról már ismert jogintézmény, amely a szerződéses pozíció átruházást jelenti. Az engedményezés esetén – a szerződés megszűnése okán - fennmaradó kötelmi jogviszony jogosultjának oldalán következik be alanyváltás, szerződés átruházás esetén viszont a fennálló szerződés egyik pozíciója került átruházásra. Nyilvánvaló, hogy jelen ügy esetében szóba sem jöhetett a szerződés átruházása, figyelemmel arra, hogy a követelés alapjául szolgáló szerződés korábban azonnali hatállyal felmondásra került, ráadásul már az elsőfokú eljárásban megállapítást nyert, hogy a követelés alapjául szolgáló szerződés érvénytelen, érvénytelen szerződést pedig átruházni nem lehet. A követeléskezelési tevékenységet végző jogi személyek esetében tehát fogalmilag kizárt a szerződés átruházás jogintézménye.

A felmondásra tekintettel az Indítványozónak, illetve a jogelődjeinek az átruházáshoz egyetlen alkalmazható és bevett jogintézménye maradt, ez pedig az engedményezés. A másodfokú bíróság megállapította, hogy ha a követelés szolgáltatásra irányul, a szolgáltatás jogosultjának személyében következik be az alanyváltás, erre tekintettel a szerződés érvénytelenségének megállapításához fűződő jogi érdek nem engedményezhető. Véleményünk szerint előbbi megállapításnak teljességgel ellentmond a másodfokú bíróság által ebben a körben hivatkozott BH.2001.335 (Legf. Bír. Gf.I.31.030/2000), amely kimondja, hogy a „semmis szerződés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat, ez azonban nem jelent bárki számára keresetindítási jogosultságot. Keresetindítási jogosultság csak a jogi érdekeltségét igazoló felperes illeti meg”.

Az Indítványozó szerint a jogi érdek átruházására, annak absztraktságára tekintettel önállóan nincs is lehetőség, ráadásul jelen esetben teljességgel irreleváns, hogy az engedményezők a szerződés érvényesség nyilvánításához fűződő jogi érdeket engedményeztek-e, vagy sem. Úgy tudjuk ezt körbe írni, hogy jelen esetben a szerződés érvénytelenségéből fakadó jogkövetkezmények levonása iránti jogi érdek, nem az eredeti jogosulttól származik (nem származékos), hanem önállóan, a követelés engedményezését követően, az engedményesnél keletkezik („eredeti jogos érdek”). Hiszen az engedményesnek jogi érdeke minden olyan

intézkedés megtétele, amelyért az ellenérték fejében megszerzett követelését bármilyen módon érvényesítheti, még akkor is, ha ehhez az eredeti szerződés érvénytelenségéből eredő jogkövetkezmények levonása szükséges.

Az engedményezések lejárt követelések átruházására irányulnak, nyilvánvaló, hogy a lejárt követelés átruházásával egyidőben az engedményesnek jogos érdeke keletkezik a követelése érvényesítéséhez. Az engedményezéskor ésszerűtlen, hogy a felek arra gondolnának, hogy egy érvénytelen szerződésen alapuló követelést engedményeznek, még akkor is, ha például az engedményező kizárja a felelősségét a követelés érvényesíthetősége tekintetében. Ráadásul az Indítványozó követelése alapjául szolgáló szerződés is egy olyan hivatkozás eredményeként lett érvénytelen, amely az utóbbi években lett elsősorban az érdemi ellenkérelmek fő eleme, tehát az engedményezéskor szóba sem jöhetett az, hogy a szerződés emiatt érvénytelen lenne. Véleményünk szerint így a felek igaz hallgatólagosan, de az engedményezéskor megállapodnak abban, hogy az engedményes minden olyan jogszerű intézkedést megtehet, amellyel a követeléséhez, vagy annak legalább egy részéhez juthat. Ezt az alapeljárásban az eredeti jogosult [REDACTED] kifejezett nyilatkozatával megerősítette azzal, hogy nem ellenezte az Indítványozó az érvénytelenség jogkövetkezményeit levonhassa, az neki az engedményezésre tekintettel már egyébként sem állt érdekében.

A szerződés határozathozattal történő érvényessé nyilvánítása esetén pedig az engedményező követelése fennmarad, tekintettel arra, hogy az érvénytelenség jogkövetkezménye alkalmazása esetén, az érvénytelenségi okokat kiküszöbölve a szerződésből fakadó teljesítési kötelezettség fennáll.

Indítványozó arra kíván rávilágítani a fentiekkel, hogy a másodfokú bíróságnak nem azt kellett volna vizsgálnia, hogy az engedményezéssel a szerződés érvényessé nyilvánításához fűződő alakító jog átruházható-e vagy sem az engedményesre, hanem azt, hogy az engedményesnek (akár mint harmadik személynek) fűződik-e jogos érdeke a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményének levonásához. Nem véletlenül teszi lehetővé a joggyakorlat (PKv. 2010.2.), valamint a Ptk. („BÁRKI”) is azt, hogy a szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményeit harmadik személy is levonhassa. Jelen esetben véleményünk szerint az engedményes, ennek a „harmadik személynek” is tökéletesen megfeleltethető.

Az eredeti jogosult, szerződő fél, [REDACTED] nek, aki a követelését 2014. június 13. napján, tehát több mint 6 éve engedményezte a közbelső jogelődre, valamint, aki az elsőfokú eljárásban kijelentette, hogy véleménye szerint az érvénytelenség jogkövetkezményeit jelen perbeli esetben az engedményes is levonhatja, és ehhez hozzá is járult, nyilvánvalóan már nem fűződött jogi érdeke ahhoz, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeit levonja.

A jogos érdek vizsgálatának eredményét a másodfokú bíróság egy bekezdésben értékelte, mely szerint „(31) Alaptalan a felperes fellebbezési ellenkérelmében előadott azon hivatkozás, mely szerint a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánításához jogi érdeke fűződik. Felperesnek az engedményezés útján megszerzett követelés érvényesítéséhez fűződő jogi érdeke állapítható meg. Miután a felperes a követelést szerezte meg és a kölcsönszerződésbe félként nem lépett be, így a szerződés vonatkozásában az alakító jog sem illeti meg”.

Előbbi bekezdés két mondatból áll, a két mondat között véleményünk szerint logikai ellentmondás áll fenn. Hangsúlyozzuk, a másodfokú bíróság téves jogértelmezése okán azt vizsgálta, hogy az engedményezésre tekintettel az Indítványozót, illeti-e meg alakító jog, vagy sem. Ahelyett, hogy azt vizsgálta volna, hogy

Indítványozónak van-e önálló jogos érdeke a szerződés érvényessé nyilvánításához. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól merőben eltérő, a jogvitát teljesen irreleváns szemszögből értelmező ítéletének lényegét, az előbbieket értelmében két egymásnak ellentmondó mondatában jelölte meg.

Véleményünk szerint tehát nyilvánvaló, hogy akinek jogi érdeke van a követelés érvényesítéséhez, annak jogos érdeke van ahhoz is, hogy a követelése alapjául szolgáló szerződés érvénytelensége esetére a jogkövetkezményeket levonhassa (a szerződés érvényessé nyilvánítását kérje), annak érdekében, hogy a követelése bírói úton érvényesíthető legyen. Jelen esetben, és akár sok másik hasonló esetben, a másodfokú bíróság érvelése kiüresíti az engedményezés jogintézményét. Nyilvánvaló, hogy az eredeti jogosultnak már nincs semmilyen jogalapja bármilyen intézkedés megtételére a követelés érvényesítése vagy a megszűnt szerződéssel kapcsolatban, az engedményest pedig pont a másodfokú bíróság zárja el attól, hogy a követelésének, azaz jogos érdekének érvényt szerezzen.

A másodfokú bíróság fentiek szerint a jogszabályokat contra legem értelmezte (annak ellenére, hogy a Ptk. szabályai, valamint az eddig egységes bírói gyakorlat szerint harmadik személy is levonhatja az érvénytelenség jogkövetkezményeit) elzárta Indítványozót attól, hogy a követelés érvényesítésére fennálló (és másodfokú bíróság által elismert) jogos érdeke ellenére levonhassa a követelése alapjául szolgáló szerződés érvénytelenségéből eredő jogkövetkezményeket.

Az Alaptörvény 28. cikke szerint az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak". Tehát a másodfokú bíróság által alkalmazott jogszabályhelyről (engedményezés) is feltételezni kell, hogy a józan észnek, a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgál. Amennyiben a másodfokú bíróság értelmezését helyesnek fogadjuk el, akkor az engedményezés jogintézménye áttöri a józan és a gazdaságosság értelmezési követelményét. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény – továbbiakban: új Ptk. – az engedményezésről ugyancsak azt tartalmazza, hogy az engedményezéssel az engedményes az engedményező helyébe lép.

Az engedményezés célja nyilvánvalóan annak biztosítása, hogy az engedményes a követelése érvényesítése érdekében felléphessen, ebben a körben a józan ész keretében, minden jogszabályadta lehetőséggel élhessen, másrészt ezt a gazdaságosság követelményei szerint tehesse meg, amely alatt jelen esetben perökonómiai szempontokat értünk. A polgári jogi jogérvényesítés alapvető célja annak biztosítása, hogy a jogosult a fennálló jogosultságát érvényesíteni tudja. A másodfokú bíróság döntése teljes mértékben ellentétes jogértelmezés mentén önkényesen és végérvényesen elzárja az Indítványozót attól, hogy a követelése érvényesítése érdekében fellépjen.

Az alapeljárásban, véleményünk szerint minden körülmény azt indokolta, hogy az Indítványozónak jogos érdeke fűződik a követelése érvényesítéséhez. A másodfokú bíróságnak a jogszabályok értelmezése mellett, az ügy egyedi körülményeit figyelembe véve az önkényes döntés elkerülése érdekében, köteles lett volna megvizsgálni az Indítványozó célját és jogelődje szándékát is figyelembe venni. A másodfokú bíróság jogszabályi és jogdogmatikai alapokat (rPtk. és új Ptk. kommentárok, indokolások) nélkülöző korlátok közé szorította az engedményezésre vonatkozó jogszabályhelyek értelmezését, amely téves következtetésekhez, ezáltal egy a jogszabályok értelmezési keretét átlépő, önkényes, contra legem döntést eredményezett. Ez a fajta

önkényes bírói jogértelmezés egyértelműen sérti az Indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jogát.

Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság az engedményezés jogintézményével kapcsolatos téves – a jogi érdekre levezethető – jogértelmezés okán, az Indítványozó jogos érdeke fennálltának vizsgálatát lényegében kizárta, a másodfokú ítélet alaptörvény-ellenesnek minősül.

Fentiekben túl megjegyzendő, hogy amennyiben az engedményes nem vonhatja le az érvénytelenség jogkövetkezményeit, akkor nincs perbeli legitimációja sem, ebben az esetben a másodfokú bíróságnak nem ítélettel kellett volna elutasítani a felperes kereseti kérelmét, hanem végzéssel hatályon kívül kellett volna helyezni az elsőfokú bíróság döntését és a peres eljárást meg kellett volna szüntetnie a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 379. §-a alapján, ezzel biztosítva azt a lehetőséget, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása, illetve az így fennmaradó követelés érvényesítésére később sor kerülhessen.

A perbeli szerződésből eredő követelés az rPtk. hatálya alá tartozik, nyilvánvaló, hogy a Polgári Törvénykönyvről 2013. évi V. törvény – továbbiakban: új Ptk. -1:6. §-ában biztosított bírói úton történő igényérvényesítés az rPtk. hatálya alá tartozó szerződések esetében is fennáll.

Továbbá a másodfokú bíróság a Pp. téves alkalmazása alapján, figyelemmel arra, hogy az általa megállapított felperesi perbeli legitimáció ellenére ítéletet és nem eljárást megszüntető végzést hozott, elzárta Indítványozót ugyancsak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított bírósági igényérvényesítéshez fűződő jogától, mert a másodfokú bíróság a határozata téves formája miatt (végzés helyett ítélet) ezen követelése érvényesítése iránt újabb peres eljárást nem kezdeményezhet, tehát a bírósághoz fordulás jogát, hiszen a tévesen meghozott ítélet jogereje a Pp. 360. §-a alapján kizárja, hogy a felek ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt egymás ellen új keresetet indíthassanak.

A fentiekben előadott tényállás alapján véleményünk szerint megállapítható, hogy a másodfokú bíróság: érdemben nem tett eleget indokolási kötelezettségének; irányadó anyagi jogszabályokat önkényesen merőben más, az adott jogintézmény céljával össze egyeztetetetlen tartalommal felruházva értelmezte, valamint az irányadó eljárás jogi szabályokat önkényesen teljes mértékben figyelmen kívül hagyta és erre határozati indokolásában sem adott magyarázatot. Mindez pedig véleményünk szerint alkalmas arra, hogy – figyelemmel az Alkotmánybíróság 20/2017; 23/2018; 24/2020; 3330/2020 számú határozataiban elvi élel kimondott *contra legem* jogalkalmazás – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított alapjog sérelmét okozza.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Az Indítványozó a bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését nem kezdeményezte, figyelemmel arra, hogy végrehajtási eljárás az ügyben nem indult. Az Indítványozó perköltség fizetési kötelezettségének jelen alkotmányjogi panasz benyújtása ellenére eleget tett, így az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló ügyből kifolyólag végrehajtási eljárás megindítása az Indítványozóval szemben nem várható.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el.

Mellékelten csatoljuk az eljáró jogi képviselő [REDACTED] kamarai jogtanácsos a T. Alkotmánybíróság előtti, kifejezetten jelen eljárásra szóló meghatalmazását, valamint kamarai jogtanácsosi igazolványának másolati példányát (F/2.)

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Indítványozó nyilatkozik arról, hogy nem járul hozzá adatai közzétételéhez, kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy a kérelem lényegét, az alkotmányjogi panaszt elbíráló végzést, valamint minden ezekhez esetlegesen kapcsolódó dokumentumot anonimizálva szíveskedjen közzé tenni!

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata

Tekintettel arra, hogy az Indítványozó az alapeljáráásban peres fél, Felperes volt, így érintettsége további bizonyításra véleményünk nem szorul. A sérelmesnek tartott bírói döntést mellékletként csatoljuk (F/3.).

Budapest, 2020. augusztus 24.

székh

képviseli [REDACTED] kamarai jogtanácsos

Indítványozó